

Educational Status Performance and Analysis of Males and Females Aged 6 and Over in Siirt Province Based on TÜİK Data

Metin ARAZ¹, Seda İĞRET ARAZ²

Siirt High School, Ministry of National Education, Siirt, Türkiye, maraz250@hotmail.com, 0000-0002-6858-5135

Siirt University, Faculty of Education, Siirt, Türkiye, sedaaraz@siirt.edu.tr, 0000/0002/7698-0709

ABSTRACT

In this study, changes in the performance of “educational status of males and females over 6 years of age” in Siirt province over time were analyzed using document analysis, correlation analysis and future predictions.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 21.10.2024

Received in revised form: 27.10.2024

Accepted: 28.10.2024

Available online: 31.10.2024

Article Type: Review Article

Keywords: Education, data analysis, statistical analysis, correlation coefficient.

In this study, the changes in the performance of “Educational status of males and females over 6 years of age” in Siirt province over time were analyzed. Using the TÜİK’s data on the educational status of males and females aged 6 and over in Siirt province between 2008-2023, it is aimed to conduct a comprehensive examination including document analysis, correlation analyses and future estimates for this situation. As a result of the analyses, the strengths and weaknesses of Siirt province in increasing the level of education were revealed, the situation in males and females in terms of education level was compared and strategic suggestions were made for improving the level of education.

TÜİK Verileri Üzerinden Siirt İlinde 6 Yaş ve Üzeri Erkek ve Kadınlarda Eğitim Durumu Performansı ve Analizi

Metin ARAZ¹, Seda İĞRET ARAZ²

Siirt Lisesi, Milli Eğitim Bakanlığı, Siirt, Türkiye, maraz250@hotmail.com, 0000-0002-6858-5135
Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Siirt, Türkiye, sedaaraz@siirt.edu.tr, 0000/0002/7698-0709

ABSTRACT

Bu çalışmada, Siirt ilinde "6 yaş üzeri erkek ve kadınlarda eğitim durumu" performansının zaman içindeki değişimleri analiz edilmiştir. TÜİK'in 2008-2023 yılları arasında Siirt ilinde 6 yaş ve üzeri erkek ve kadınlarda eğitim durumu verileri kullanılarak, bu durum için döküman analizi, korelasyon analizleri ve gelecek tahminlerini içeren kapsamlı bir inceleme yapılması hedeflenmektedir. Yapılan analizler sonucunda, Siirt ilinin eğitim seviyesini arttırmadaki güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulmuş, eğitim seviyesi açısından erkek ve kadınlardaki durum karşılaştırılmış ve eğitim durumunun iyileştirilmesi için stratejik önerilerde bulunulmuştur.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 21.10.2024

Received in revised form: 27.10.2024

Accepted: 28.10.2024

Available online: 31.10.2024

Article Type: Derleme

Keywords: Eğitim, veri analizi, istatistiksel analiz, korelasyon katsayısı.

1. Giriş

Eğitim, bireysel ve toplumsal gelişimin temel unsurudur ve değişim ile büyüme için güçlü bir tetikleyici işlevi görür. Bu süreç, bireylerin becerilerini, değerlerini ve eleştirel düşünme yeteneklerini geliştiren geniş bir deneyim ve bilgi edinimini kapsar. Erken çocukluktan başlayarak yaşam boyu süren öğrenme, yalnızca akademik başarı ile sınırlı kalmayıp, aynı zamanda yaratıcılığı, dayanıklılığı ve sosyal sorumluluğu da desteklemektedir. Eğitimin farklı yönlerini derinlemesine incelerken, önemini, karşılaştığı zorlukları ve hızla değişen dünyamızda öğrenmeyi yeniden şekillendiren yenilikçi yöntemleri keşfetmek önemlidir. Eğitimden beklenen en önemli şey, günümüz yaşam ihtiyaçlarına uygun, sorgulayan, düşünen, eleştirel yaklaşan, araştıran, mücadele eden, üretken, meraklı, girişimci bir ruh taşıyan, dünya gelişmelerini takip edebilen, toplumsal hayata katkı sunan, ulusal değerlere sahip çıkan ve evrensel insan hakları ile barış kültürüne saygılı bireyler yetiştirmektir (Anıl, 2009; Hareket, Erdoğan ve Dündar, 2016; Şener, 2019). Eğitim ortamlarında toplumsal sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik durumların düzenlenmesi amacıyla okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler arasında olumlu bir ilişki kurulabilir (Becker, 1952).

Bu çalışmada ise, TÜİK'in 2008-2023 yılları arasında Siirt ilinde 6 yaş ve üzerindeki erkek ve kadınların eğitim durumu verileri ile ilgili bazı analizler yapılması hedeflenmektedir. Siirt sınırları içinde ikamet eden 6 ve üzeri yaştaki fertlerin bitirdikleri eğitim durumuna ilişkin bilgiler Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanından (UEİVT) verilmiştir. TÜİK'in verilerine göre, 2008 yılında erkek ve kadın toplamı 249793 olmak üzere 46675 okuma yazma bilmeyen (11168 erkek ve 35507 kadın), 91864 okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen (46696 erkek ve 45168 kadın), 18529 eğitim durumu bilinmeyen (9280 erkek ve 9249 kadın), 28337 ilköğretim mezunu (16878 erkek ve 11459 kadın), 3993 ortaokul veya dengi meslek okulu (3076 erkek ve 917 kadın), 29292 ilköğretim mezunu (18883 erkek ve 10409 kadın), 24807 lise veya dengi meslek okulu mezunu (19439 erkek ve 5368 kadın), 5920 yüksekokul veya fakülte mezunu (4319 erkek ve 1601 kadın), 376 yüksek lisans ve üzeri mezunu (283 erkek ve 93 kadın) bulunmaktadır. 2023 yılında bu veriler, erkek ve kadın toplamı 306388 olmak üzere 16914 okuma yazma bilmeyen (2319 erkek ve 14595 kadın), 45195 okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen (19406 erkek ve 25789 kadın), 890 eğitim durumu bilinmeyen (356 erkek 534 kadın), 52700 ilköğretim mezunu (24075 erkek ve 28625 kadın), 70405 ortaokul veya dengi meslek okulu (36470 erkek ve 33935 kadın), 15636 ilköğretim mezunu (9071 erkek ve 6565 kadın), 63741 lise veya dengi meslek okulu mezunu (41729 erkek ve 22012 kadın), 36459 yüksekokul veya fakülte mezunu (23237 erkek ve 13222 kadın), 4448 yüksek lisans ve üzeri mezunu (3124 erkek ve 1324 kadın) şeklinde güncellenmiştir (TÜİK 2024).

1.1. Amaç ve Önem

Bu çalışmanın amacı, TÜİK'in 2008-2023 yılları arasında Siirt ilinde 6 yaş ve üzerindeki erkek ve kadınların eğitim durumu verileri kullanılarak, erkek ve kadınlardaki eğitim durumlarını analiz etmek, farklı kategorilerdeki eğitim durumları (ilkokul, ortaokul, lise vb.) arasındaki ilişkiyi araştırmak ve geleceğe yönelik tahminler ile ilgili araştırma yapmaktır. Bu çalışma, ilgili analizlerden elde edilen bulgular, eğitim durumu ile ilgili sonuçlara dayanarak, eğitim koşullarını iyileştirmeye yönelik bir ihtiyaç olup olmadığını belirlemek ve çözüm önerileri sunmak açısından önem taşımaktadır.

2. Yöntem

Bu çalışmada, araştırma yöntemi olarak doküman analizi, korelasyon analizi ve gelecek tahminleri uygulanmıştır. Doküman analizi önceki bölümde ele alınmış olup, bir sonraki bölümde korelasyon analizi ve gelecek tahminlerinin bulgularına odaklanacağız. Korelasyon analizi, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin gücünü ve yönünü değerlendiren bir istatistiksel tekniktir. Bu ilişkilerin anlaşılması, finans, sosyal bilimler ve sağlık hizmetleri gibi birçok alanda son derece önemlidir; çünkü araştırmacılara ve uygulayıcılara kalıpları tanımlama ve bilinçli kararlar alma konusunda yardımcı olur.

Korelasyon, bir değişkendeki değişikliklerin başka bir değişkendeki değişikliklerle nasıl ilişkili olduğunu niceliksel olarak belirler. En yaygın korelasyon ölçütü, -1 ile 1 arasında değişen Pearson korelasyon katsayısıdır. 1 değeri mükemmel bir pozitif korelasyonu, -1 değeri mükemmel bir negatif korelasyonu ve 0 değeri ise hiç korelasyon olmadığını gösterir. Gelecek tahmini, mevcut ve geçmiş verilere dayanarak olası sonuçları öngörmek için istatistiksel tekniklerin, modellerin ve algoritmaların kullanılmasını kapsar. Bu uygulama, finans, pazarlama, sağlık ve iklim bilimi gibi birçok alanda kritik öneme sahiptir; çünkü kuruluşlar ve bireyler için bilinçli kararlar alma ve yaklaşan zorluklar ile fırsatlar için plan yapma konusunda yardımcı olur.

Gelecek tahmininin temelinde, verilerdeki kalıpları ve eğilimleri belirleyebilme yeteneği yatmaktadır; bu kalıplar daha sonra geleceğe yansıtılabilir. Zaman serisi analizi, regresyon modellemesi ve makine öğrenimi gibi yöntemler, tahminlerin doğruluğunu artırmak için yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu teknikler, verilerdeki karmaşık ilişkileri tespit etmemizi sağlayarak daha güvenilir tahminler yapmamıza olanak tanır.

2.1. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, Siirt ilinde 6 yaş ve üzerindeki erkek ve kadınların mevcut ve geçmiş eğitim durumları (ilkokul, ortaokul, lise vb.) arasındaki ilişkinin gücünü ve yönünü incelemek amacıyla Pearson korelasyon katsayısı hesaplamaya dayanan bir istatistiksel yöntem olan korelasyon analizi için R programı kullanılmıştır. Gelecek tahmini için ise Siirt ilindeki 6 yaş ve üzerindeki bireylerin mevcut ve geçmiş eğitim durumu verilerine dayanarak gelecekte ne olabileceği ile ilgili sonuçları tahmin etmek için Excel programındaki tahmin işlevi kullanılmıştır.

2.2. Veri Toplanması ve Analizi

Araştırmada, TÜİK'in web sayfasından elde edilen bilgiler veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak mevcut kayıtların veri kaynağı olarak sistemli bir şekilde incelenmesi olarak bilinen doküman analizi kullanılmış olup, elde edilen bulgular raporlanmış ve yorumlanmıştır. Doküman analizi, karmaşık verilerin anlamını ortaya çıkarmak için güçlü bir yöntemdir ve araştırma sürecinde önemli bir yer tutar. Bu yüzden bu çalışmada, Siirt ilinde 6 yaş ve üzeri erkekler ve kadınlar için eğitim durumu ile ilgili TÜİK'in web sayfasından elde edilen verileri analiz ederek yorumlanması hedeflenmiştir.

Tablo 1 ve 2 'de Siirt ilinde 6 yaş ve üzeri erkekler ve kadınlar için eğitim durumu ile ilgili TÜİK'in web sayfasından elde edilen veriler sunulmuştur (TÜİK 2024). Tablodaki verileri, aşağıda sunulacak

kategoriler (E1, E2, ..., E9) arasında ayırım yapmak ve sayısal karşılaştırmaları göstermek amacıyla çubuk diyagramlar kullanılmıştır. Tabloda kullanılacak olan

E1: Okuma yazma bilmeyen,

E2: Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen,

E3: İlkokul,

E4: Ortaokul veya dengi meslek okulu,

E5: İlköğretim,

E6: Lise veya dengi meslek okulu,

E7: Yüksekokul veya fakülte,

E8: Yüksek lisans ve üzeri,

E9: Bilinmeyen

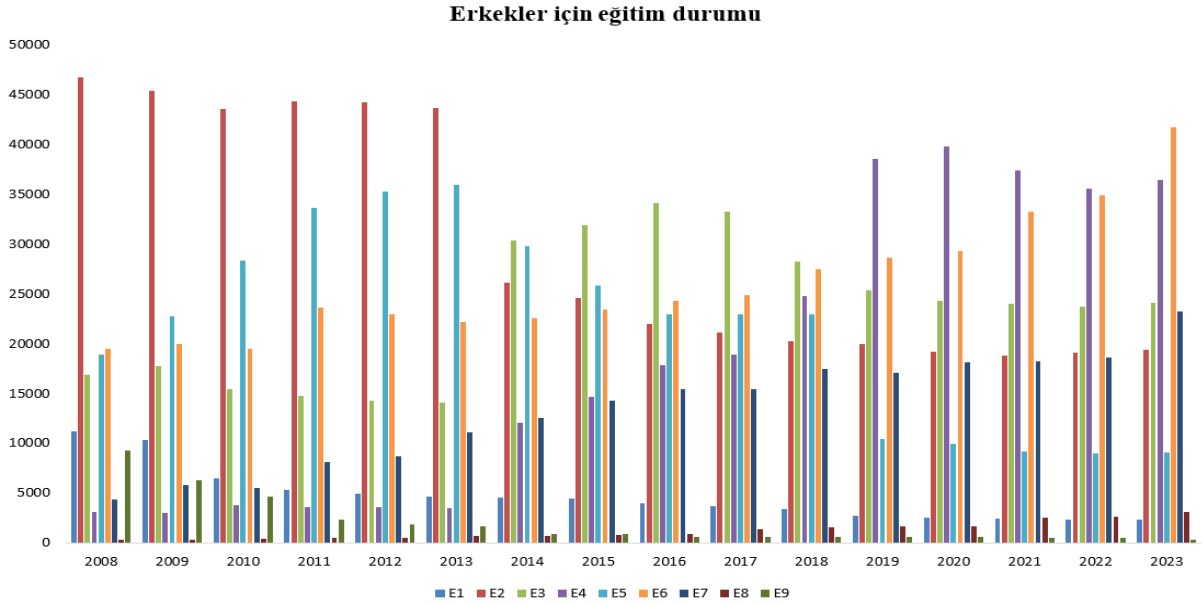
anlamına gelmektedir.

Siirt ilinde eğitim gören erkeklerin eğitim durumu ile ilgili veri, TÜİK'in web sayfasından elde edilen bilgiler dikkate alınarak Tablo 1' de sunulmuştur (TÜİK 2024).

Tablo 1. Siirt ilinde erkekler için eğitim durumu (TÜİK 2024)

YIL	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9
2008	11168	46696	16878	3076	18883	19439	4319	283	9280
2009	10365	45422	17772	2993	22743	19990	5765	318	6328
2010	6454	43609	15398	3746	28346	19526	5540	398	4597
2011	5326	44367	14727	3585	33678	23596	8114	485	2313
2012	4915	44244	14304	3548	35274	22983	8714	497	1875
2013	4668	43651	14048	3504	35973	22213	11072	675	1628
2014	4581	26109	30326	12046	29821	22536	12509	735	917
2015	4421	24599	31887	14662	25800	23402	14261	799	847
2016	4010	22001	34088	17846	22946	24330	15479	846	590
2017	3654	21092	33220	18917	22930	24845	15458	1372	637
2018	3344	20222	28203	24804	22929	27458	17487	1535	593
2019	2746	19976	25351	38599	10441	28606	17102	1617	559
2020	2512	19171	24265	39824	9961	29325	18106	1658	563
2021	2390	18794	24045	37401	9166	33257	18207	2554	518
2022	2321	19060	23709	35587	8951	34908	18649	2658	507
2023	2319	19406	24075	36470	9071	41729	23237	3124	356

Tablo 1' de yer alan verilerin grafiksel gösterimi Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Siirt ilinde erkekler için eğitim durumunu temsil eden grafiksel gösterim

Tablo 1’de **E1** sütunu incelendiğinde, okuma yazma bilmeyen erkeklerin sayısının 2008 yılında 11168 olduğu görülürken, özellikle 2010 yılında bu sayının neredeyse yarıya indiği ve ciddi bir azalma olduğu gözlenmektedir. Sonraki yıllarda daha az oranda gerçekleşmiş olsa da, bu azalış devam etmiştir ve 2023 yılında okuma yazma bilmeyen erkek sayısının 2319 olduğu tespit edilmiştir. **E2** sütunu okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen erkeklerin sayısını ifade etmekte olup, 46696 olarak tespit edilen bu sayının 2014 yılında neredeyse yarısına indiği görülmektedir ve bu azalma 2023 yılına kadar devam etmiş, 2023 yılında bu sayının 19406 olduğu tespit edilmiştir. İlkokulda eğitim gören erkeklerin sayısı **E3** ile ifade edilirken, 2008 yılında bu sayı 16878 iken, bu sayıda özellikle 2014 yılında ciddi bir artış gözlenmiş ve 2018 yılı ve sonrasında bu sayının azaldığı gözlenmiştir.

E6 sütunu eğitim durumu lise ve dengi meslek okulu olan erkeklerin sayısını ifade ederken, 2008 yılında bu sayının 19439 olduğu ve bu sayı 2023 yılına kadar sürekli artış göstererek 41729 sayısına ulaşmıştır. **E7** sütunu fakülte veya yüksekokul düzeyinde eğitim gören erkeklerin sayısını ifade etmekte olup, 2008 yılında 4319 olan bu sayı, 2023 yılında 23237 sayısına ulaşmıştır. **E8** sütunu incelendiğinde, 2008 yılında eğitim durumu yüksek lisans ve üzeri düzeyde olan erkeklerin sayısı 283 iken, 2023 yılında bu sayı 3124 olarak kaydedilmiştir. **E9** sütunu incelendiğinde, 2008 yılında eğitim durumu bilinmeyen erkeklerin sayısının 9280 sayısından 356 sayısına kadar düştüğü gözlemlenmiştir.

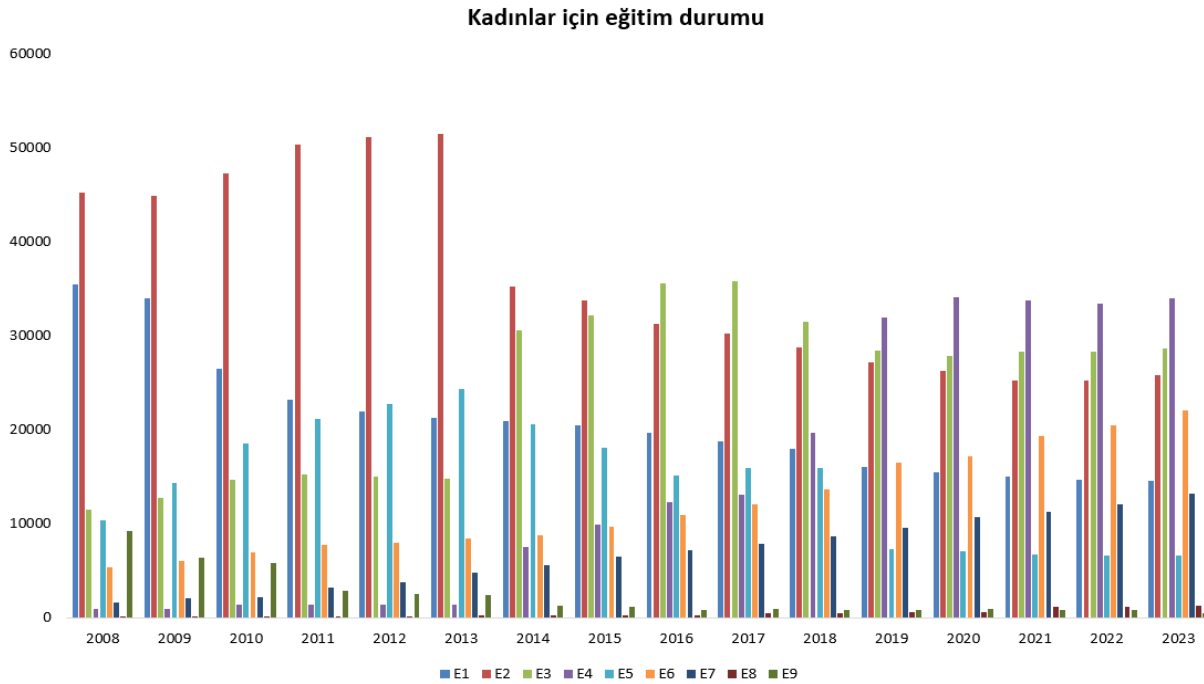
Tablo 1 incelendiğinde genel olarak Siirt ilinde eğitim gören erkeklerin eğitim durumu ile ilgili önemli ölçüde iyileşmeler olup, özellikle eğitim durumu bilinmeyen erkeklerin sayısında ciddi bir azalma gözlenmektedir. Tabloda gözlemlenen bu sonuçlar umut verici olup, gerekli tedbirler alınarak daha iyi sonuçlar elde edilebileceğinin sinyalinin vermektedir.

Siirt ilinde eğitim gören kadınların eğitim durumu ile ilgili veri, TÜİK’in web sayfasından elde edilen bilgiler dikkate alınarak Tablo 2’ de sunulmuştur (TÜİK 2024).

Tablo 2. Siirt ilinde kadınlar için eğitim durumu (TÜİK 2024)

YIL	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9
2008	35507	45168	11459	917	10409	5368	1601	93	9249
2009	33995	44908	12742	885	14292	6046	2072	89	6410
2010	26473	47214	14619	1397	18497	6951	2155	126	5842
2011	23141	50375	15244	1413	21101	7696	3206	168	2843
2012	21918	51118	15004	1376	22703	7950	3734	163	2538
2013	21204	51426	14826	1366	24292	8432	4844	214	2447
2014	20948	35219	30604	7547	20589	8813	5634	219	1256
2015	20487	33749	32213	9915	18113	9707	6440	244	1133
2016	19722	31237	35610	12317	15097	10884	7180	263	868
2017	18723	30278	35840	13122	15890	12035	7909	433	899
2018	17984	28788	31436	19634	15936	13610	8701	484	855
2019	16024	27197	28425	31901	7309	16543	9545	552	845
2020	15428	26261	27832	34140	7011	17166	10656	602	903
2021	15051	25283	28352	33786	6739	19348	11283	1147	817
2022	14715	25222	28273	33412	6607	20408	12055	1190	862
2023	14595	25789	28625	33935	6565	22012	13222	1324	534

Tablo 2' de yer alan verilerin grafiksel gösterimi Şekil 2' de sunulmuştur.

Şekil 2. Siirt ilinde kadınlar için eğitim durumunu temsil eden grafiksel gösterim

Tablo 2'de E1 sütunu incelendiğinde, okuma yazma bilmeyen kadınların sayısının 2008 yılında 35507 olduğu görülürken, 2023 yılında bu sayının 14595 olduğu görülmüştür. E2 sütunu okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen kadınların sayısını ifade etmekte olup, 2008 yılında 45168 olarak tespit edilen bu sayının 2023 yılında 25789 olduğu tespit edilmiştir. İlkokulda eğitim gören kadınların sayısı E3 ile ifade edilirken, 2008 yılında bu sayı 11459 iken, bu sayıda özellikle 2014 yılında ciddi bir artış gözlenmiş ve 2019 yılı ve sonrasında bu sayının azaldığı gözlenmiştir.

E6 sütunu eğitim durumu lise ve dengi meslek okulu olan kadınların sayısını ifade ederken, 2008 yılında bu sayının 5368 olduğu ve bu sayı 2023 yılına kadar sürekli artmış olup, 22012 sayısına

ulaşmıştır. E7 sütunu fakülte veya yüksekokul düzeyinde eğitim gören kadınların sayısını ifade etmekte olup, 2008 yılında 1601 olan bu sayı, 2023 yılında 13222 sayısına ulaşmıştır. E8 sütunu incelendiğinde, 2008 yılında eğitim durumu yüksek lisans ve üzeri düzeyde olan kadınların sayısı 93 iken 2023 yılında bu sayı 1324 olarak kaydedilmiştir. Son olarak, E9 sütunu incelendiğinde, 2008 yılında eğitim durumu bilinmeyen kadınların sayısının 9249 sayısından 534 sayısına kadar düştüğü gözlemlenmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde, genel olarak Siirt ilinde eğitim gören kadınların eğitim durumu ile ilgili erkeklere oranla daha az ölçüde iyileşmeler olmasına rağmen, özellikle eğitim durumu bilinmeyen kadınların sayısında ciddi bir azalma gözlenmesi bu iyileşmelerin artabileceği sonucunu doğrulamaktadır. Tabloda gözlemlenen bu sonuçlar umut verici olup, gerekli tedbirler alınarak daha iyi sonuçlar elde edilebileceğinin sinyalini de vermektedir.

3.Bulgular

Bu başlık altında, korelasyon analizi ve gelecek tahmini ile ilgili bulgular tartışılacaktır. Korelasyon analizi, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi incelemek için kullanılan bir istatistiksel yöntemdir. Söz konusu analiz, Pearson korelasyon katsayısı hesaplandığı durumda değişkenler arasındaki bağlantının gücünü ve yönünü belirlemeye yardımcı olur. Pearson korelasyon katsayısı -1 ile +1 arasında değer alır: Bu katsayının 1 olduğu durumda değişken arasında tam pozitif ilişki; -1 olduğu durumda değişken arasında tam negatif ilişki ve 0 olduğu durumda değişken arasında hiç ilişki olmadığı sonucuna varılır. Gelecek tahmini, mevcut ve geçmiş verilere dayalı olarak muhtemel sonuçları tahmin etmek için istatistiksel teknikler, modeller ve algoritmaların kullanılmasını içerir. Bu uygulama, finans, pazarlama, sağlık ve iklim bilimi gibi çeşitli alanlarda hayati bir öneme sahiptir; zira kuruluşlar ve bireyler için bilinçli kararlar almayı ve gelecekteki zorluklar ile fırsatlar için plan yapmayı kolaylaştırır. İlk olarak, korelasyon analizi ile başlayalım.

Tablo 3' de erkekler için eğitim durumunu karşılaştırma yapmak amacıyla korelasyon analizi sunulmuştur.

Tablo 3. Siirt ilindeki erkekler için eğitim durumunun korelasyon analizi

KORELASYON	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9
E1	1								
E2	0,796899	1							
E3	-0,47027	-0,8109	1						
E4	-0,75275	-0,88749	0,47884	1					
E5	0,362124	0,679331	-0,32368	-0,87304	1				
E6	-0,71437	-0,71122	0,261064	0,848473	-0,7406	1			
E7	-0,86942	-0,92648	0,612623	0,90049	-0,65938	0,878665	1		
E8	-0,72526	-0,77551	0,33205	0,891336	-0,79383	0,97454	0,892678	1	
E9	0,958465	0,758624	-0,55431	-0,62324	0,189744	-0,58763	-0,8136	-0,58743	1

Tablo 3 incelendiğinde, E7 ile E8 arasında güçlü pozitif bir ilişki gözlenmekte, fakülte bitiren erkeklerin sayısında artış olması durumunda, yüksek lisans mezunu erkeklerin sayısında artış gözleneceği sonucu elde edilmektedir. Diğer taraftan, E2 ile E7 arasında güçlü negatif bir ilişki gözlenmekte, fakülte bitiren erkeklerin sayısında artış olması durumunda, okuma yazma bile fakat bir okul bitirmeyen erkeklerin sayısında bir azalma gözleneceği sonucu elde edilmektedir. Bununla birlikte, tabloda hiç 0 olmaması, Siirt ilinde eğitim gören erkekler için tüm değişkenler arasında ilişki bulunduğu anlamına gelmektedir.

Tablo 4' de kadınlar için eğitim durumunu karşılaştırma yapmak amacıyla korelasyon analizi sunulmuştur.

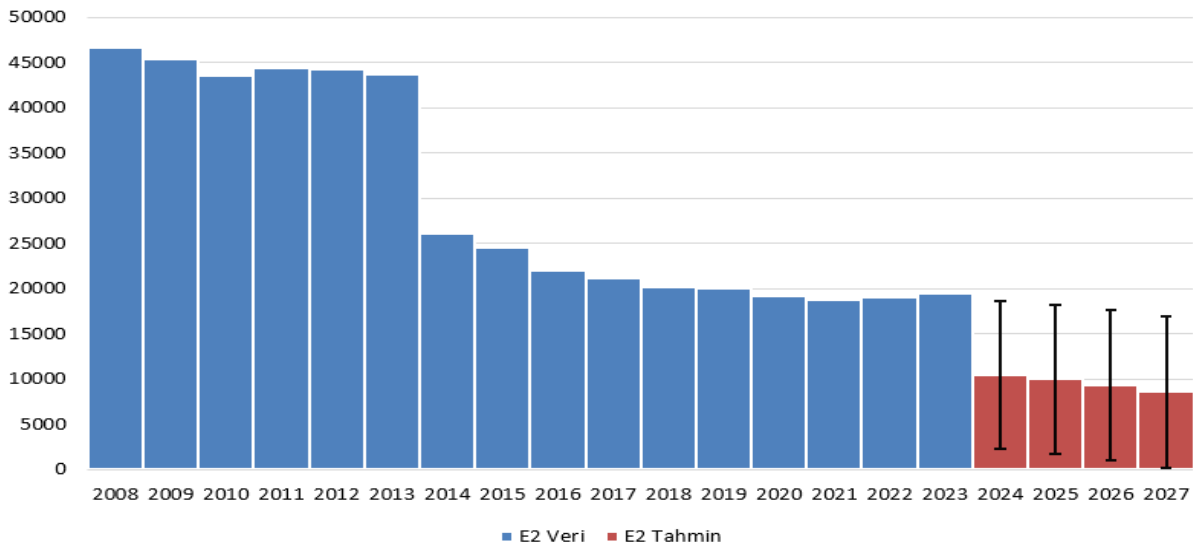
Tablo 4. Siirt ilindeki kadınlar için eğitim durumunun korelasyon analizi

KORELASYON	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9
E1	1								
E2	0,711677	1							
E3	-0,72588	-0,84832	1						
E4	-0,78644	-0,89696	0,607532	1					
E5	0,33143	0,754231	-0,32401	-0,83249	1				
E6	-0,82953	-0,84647	0,585782	0,971329	-0,76086	1			
E7	-0,88288	-0,89614	0,72186	0,953628	-0,68704	0,977497	1		
E8	-0,71569	-0,74947	0,457485	0,88697	-0,73951	0,957677	0,90814	1	
E9	0,943492	0,65514	-0,8019	-0,63576	0,14291	-0,67905	-0,78068	-0,5485	1

Tablo 4 incelendiğinde, E6 ile E7 arasında güçlü pozitif bir ilişki gözlenmekte, lise bitiren kadınların sayısında artış olması durumunda, lisans veya yüksekokul mezunu kadınların sayısında artış gözleneceği sonucu elde edilmektedir. Diğer taraftan, E2 ile E4 arasında güçlü negatif bir ilişki gözlenmekte, ortaokul veya dengi meslek okulu bitiren kadınların sayısında artış olması durumunda, okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen kadınların sayısında bir azalma gözleneceği sonucu elde edilmektedir. Benzer şekilde, tabloda hiç 0 olmaması, Siirt ilinde eğitim gören kadınlar için tüm değişkenler arasında ilişki bulunduğu anlamına gelmektedir.

Şimdi, Siirt ilinde eğitim gören 6 yaş ve üzeri erkek ve kadınlar için bazı eğitim durumları ile ilgili gelecek tahminleri yapılacaktır. Excel programındaki tahmin işlevi kullanılarak, Siirt ilinde eğitim gören E2 eğitim durumuna sahip erkeklerin sayısı ile ilgili 2027 yılına kadar olan gelecek tahminleri Şekil 3' de sunulmuştur.

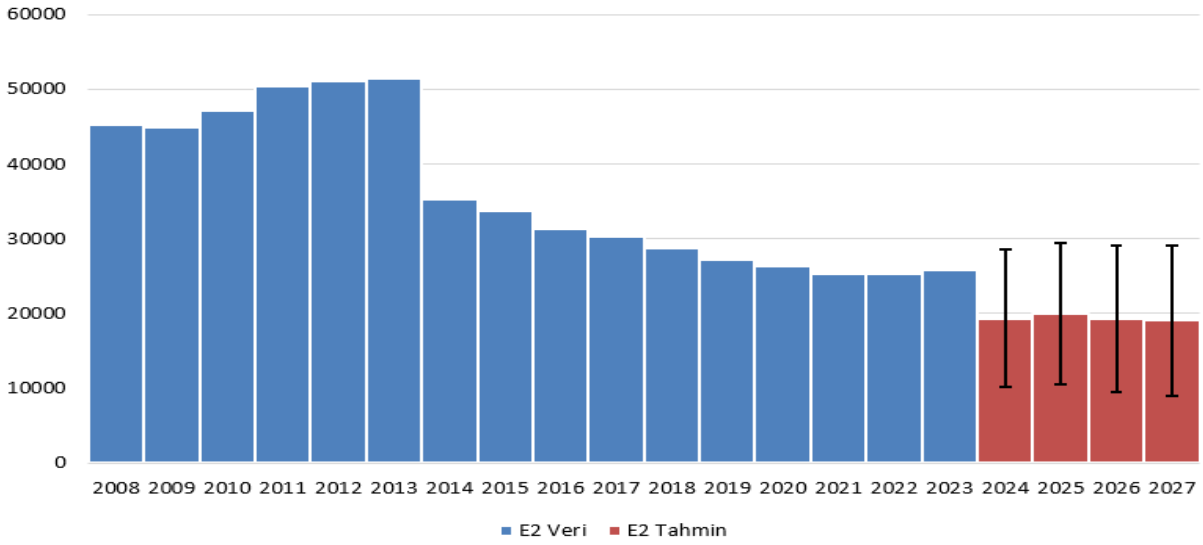
E2 eğitim durumuna sahip erkekler için gelecek tahmini

Şekil 3. Siirt ilinde E2 eğitim durumuna sahip erkekler için gelecek tahmini

Şekil 3 incelendiğinde, Siirt ilinde okuma yazma bilen fakat okul bitirmeyen erkeklerin sayısı %85 güvenilirlik aralığında tahmin edilmiş ve 2027 yılında bu sayının 8000' lerde olacağı beklenmekte olup, alt sınırın sıfıra yaklaştığını fakat üst sınırın 16000' lardan daha yukarı çıkmayacağı gözlenmiştir.

Excel programındaki tahmin işlevi kullanılarak, Siirt ilinde eğitim gören E2 eğitim durumuna sahip kadınların sayısı ile ilgili 2027 yılına kadar olan gelecek tahminleri Şekil 4' de sunulmuştur.

E2 durumuna sahip kadınlar için gelecek tahmini

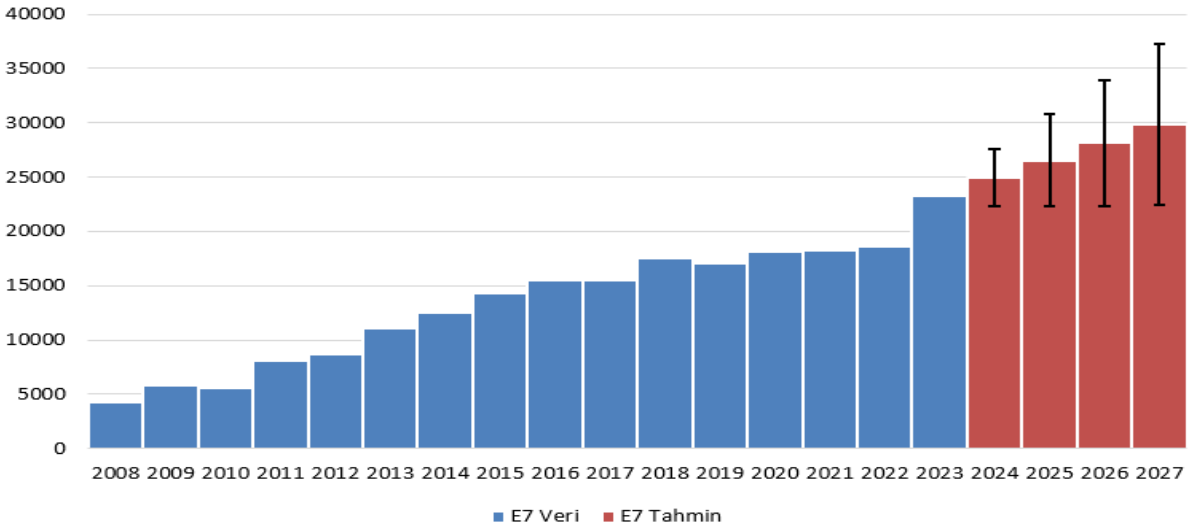

Şekil 4. Siirt ilinde E2 eğitim durumuna sahip kadınlar için gelecek tahmini

Şekil 4 incelendiğinde, Siirt ilinde okuma yazma bilen fakat okul bitirmeyen kadınların sayısı %95 güvenilirlik aralığında tahmin edilmiş ve 2027 yılında bu sayının 19000' lere olacağı beklenmekte olup, alt sınırın 10000' lere olacağı fakat bu sayının en fazla 30000' lere çıkabileceği gözlenmiştir.

Siirt ilinde eğitim gören E7 eğitim durumuna sahip erkeklerin sayısı ile ilgili 2027 yılına kadar olan gelecek tahminleri Şekil 5' de sunulmuştur.

E7 durumuna sahip erkekler için gelecek tahmini

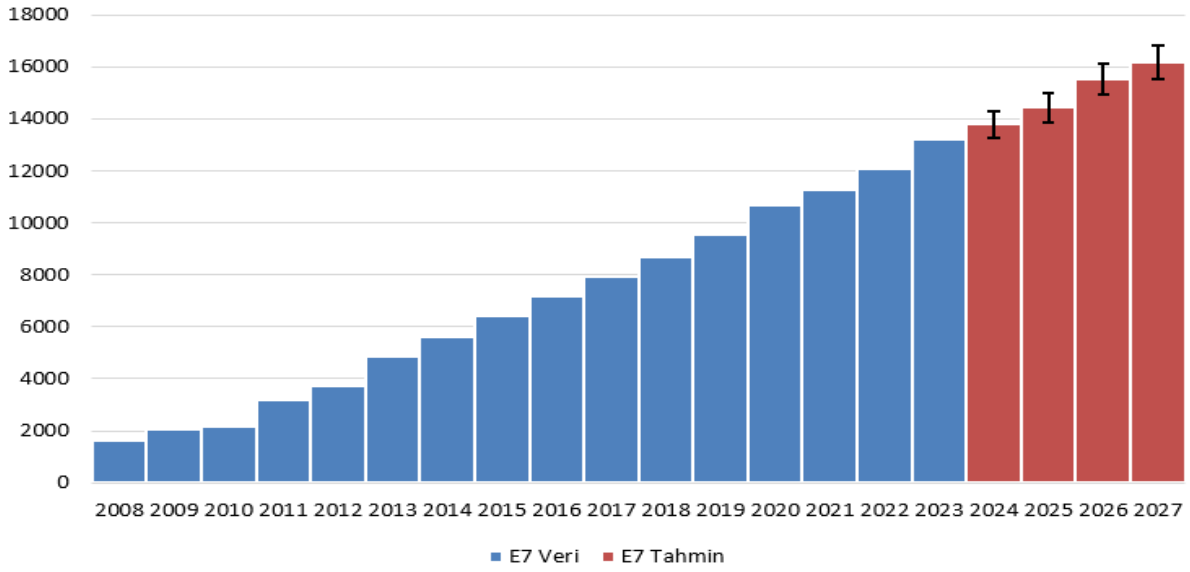

Şekil 5. Siirt ilinde E7 eğitim durumuna sahip erkekler için gelecek tahmini

Şekil 5 incelendiğinde, Siirt ilinde fakülte yada yüksekokul bitiren erkeklerin sayısı %95 güvenilirlik aralığında tahmin edilmiş ve 2027 yılında bu sayının 28000' lere olacağı beklenmekte olup, alt sınırın 22000' lere olacağı fakat bu sayının en fazla 38000' lere çıkabileceği gözlenmiştir.

Siirt ilinde eğitim gören E7 eğitim durumuna sahip kadınların sayısı ile ilgili 2027 yılına kadar olan gelecek tahminleri Şekil 6' da sunulmuştur.

E7 eğitim durumuna sahip kadınlar için gelecek tahmini

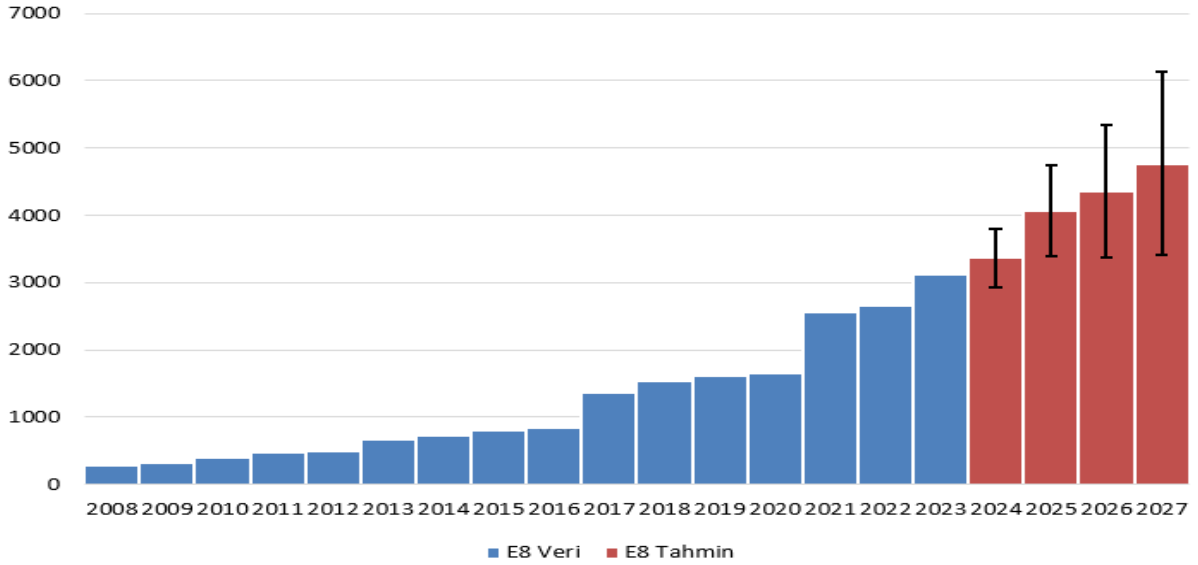

Şekil 6. Siirt ilinde E7 eğitim durumuna sahip kadınlar için gelecek tahmini

Şekil 6 incelendiğinde, Siirt ilinde fakülte yada yüksekokul bitiren kadınların sayısı %95 güvenilirlik aralığında tahmin edilmiş ve 2027 yılında bu sayının 16000'lerde olacağı beklenmekte olup, alt sınırın 15000'lerde olacağı fakat bu sayının en fazla 17000'lere çıkabileceği gözlenmiştir.

Siirt ilinde eğitim gören E8 eğitim durumuna sahip erkeklerin sayısı ile ilgili 2027 yılına kadar olan gelecek tahminleri Şekil 7' de sunulmuştur.

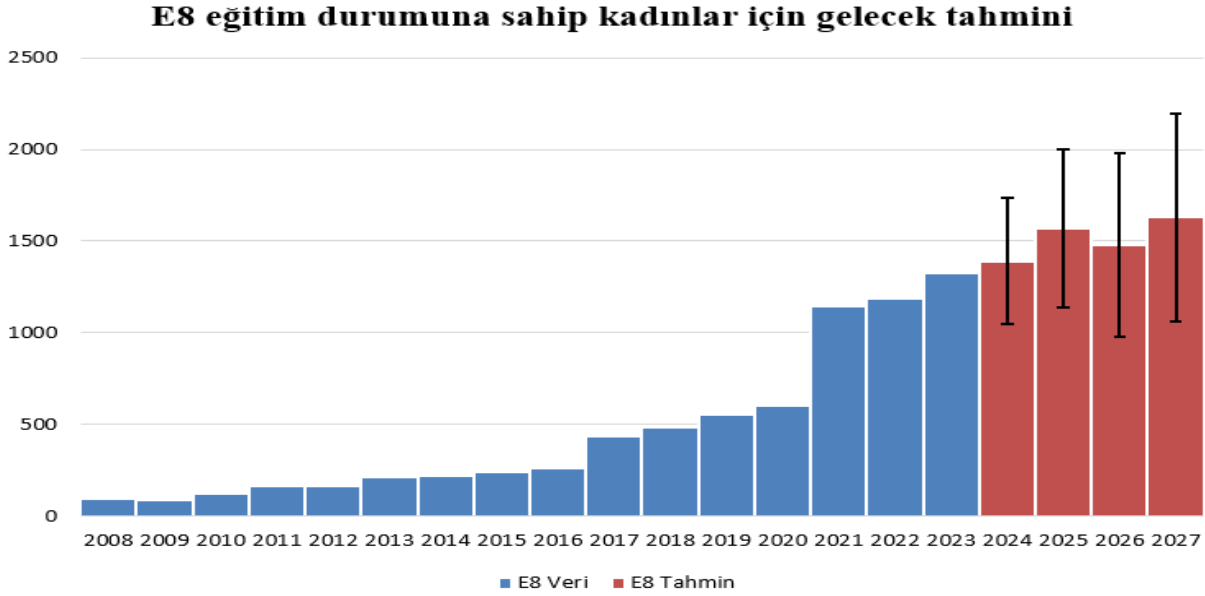
E8 eğitim durumuna sahip erkekler için gelecek tahmini

Şekil 7. Siirt ilinde E8 eğitim durumuna sahip erkekler için gelecek tahmini

Şekil 7 incelendiğinde, Siirt ilinde yüksek lisans ve üzeri mezunu erkeklerin sayısı %95 güvenilirlik aralığında tahmin edilmiş ve 2027 yılında bu sayının 4700'lerde olacağı beklenmekte olup, alt sınırın 3200'lerde olacağı fakat bu sayının en fazla 6100'lere çıkabileceği gözlenmiştir.

Siirt ilinde eğitim gören E8 eğitim durumuna sahip kadınların sayısı ile ilgili 2027 yılına kadar olan gelecek tahminleri Şekil 8' de sunulmuştur.

Şekil 8. Siirt ilinde E8 eğitim durumuna sahip kadınlar için gelecek tahmini

Şekil 8 incelendiğinde, Siirt ilinde yüksek lisans ve üzeri mezunu kadınların sayısı %95 güvenilirlik aralığında tahmin edilmiş ve 2027 yılında bu sayının 1600'lerde olacağı beklenmekte olup, alt sınırın 1200'lere inebileceği fakat bu sayının en fazla 2300'lere çıkabileceği gözlenmiştir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Siirt ilinde 6 yaş ve üzeri erkek ve kadınların eğitim durumu (ilkokul, ortaokul, lise vb.) ile ilgili kapsamlı bir analiz yapılmıştır. Bu analiz sonucunda, Siirt ilinde 6 yaş ve üzeri erkek ve kadınların eğitim seviyesinin zamanla iyileştiği gözlemlenmiştir. Ayrıca, eğitim durumundaki iyileşmenin kadınlara göre erkeklerde daha belirgin olduğu sonucuna varılmıştır. Korelasyon analizleri, eğitim seviyesindeki iyileşmenin diğer eğitim seviyeleriyle pozitif veya negatif yönde ilişkiler taşıdığını göstermiştir. Gelecek tahminleri, eğitim seviyelerindeki sayıların daha iyi değerlere ulaşabileceğini ve bu doğrultuda gerekli çabalar gösterildiği takdirde Siirt ilinin eğitim durumunun iyileşebileceğini ortaya koymaktadır.

Eğitim durumunun iyileştirilmesi için öğretmenlerin sürekli eğitimine önem vererek yeni öğretim yöntemleri ve teknolojileri konusunda güncellemeler yapması, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve çağın gereksinimlerine uygun, esnek ve uygulamalı bir müfredat geliştirilmesi, dezavantajlı gruplara yönelik özel destek programları oluşturularak, her öğrencinin eşit fırsatlara sahip olmasının sağlanması, ailelerin eğitim sürecine katılımını teşvik ederek evde öğrenmenin desteklenmesi, öğrencilere rehberlik ve psikolojik destek sunarak, öğrenme motivasyonunun artırılması, eğitimde teknoloji kullanımını artırarak, online kaynaklar ve interaktif öğrenme platformları sunulması önerilebilecek stratejiler arasındadır. Ayrıca eğitim sistemine yatırımlar arttırılmalı, öğrenci bursları ve eğitim kredileri gibi finansal destekler sağlanmalı, velilerin ve toplumun eğitim süreçlerine katılımı arttırılmalı, eğitim bilinci geliştirilmeli, öğretmenlerin sürekli olarak mesleki gelişim programlarına katılmaları sağlanmalı, yenilikçi öğretim yöntemleri hakkında eğitimler verilmelidir. Yerel yönetimler tarafından yürütülen sosyal politikaların yanı sıra, toplumsal bilinçlenmeyi arttıracak eğitim politikalarının da geliştirilmesi gerekmektedir. Son olarak, eğitim durumundaki iyileşmenin erkeklere göre kadınlarda daha az olması nedeniyle, yukarıda önerilen tedbirlerin uygulanmasına ek olarak, kadınlara yönelik projelerin artırılması, kadınlardaki eğitim durumunun daha da iyileştirilmesini sağlayabilir.

Kaynakça

- Anıl, D. (2009). Uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme programında türkiye'deki öğrencilerin fen bilimleri başarılarını etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim*, 34(152), 71-86.
- Becker, H. S. (1952). Social-class variations in the teacher-pupil relationship. *Journal of Educational Sociology*, 25, 451-466.
- Hareket, E., Erdoğan, E. & Dünder, H. (2016). Eğitim sistemine ilişkin bir durum çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 287-299.
- Koca H., Yakar A., Dev F. & Şen G. (2024). TIMSS ve PISA verileri üzerinden Türkiye'nin eğitim performansının gelişiminin analizi. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 4(2), 644-648. Doi: 10.5281/zenodo.10668504.
- Şener G. (2018). *Türkiye'de yaşanan eğitim sorunlarına güncel bir bakış*. Milli Eğitim, 218.
- Tabak, H. (2019). Türk eğitim sisteminde eğitimde fırsat eşitliğine kuramsal bakış: roller ve sorumluluklar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(2), 370-393.
- TÜİK. (Ekim 2024). *Türkiye İstatistik Kurumu Nüfus İstatistikleri Portalı*. <https://nip.tuik.gov.tr/?value=EgitimDurumu>.
- Vikipedi. (Ekim 2024). *12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi (4+4+4 Eğitim Sistemi)*. https://tr.wikipedia.org/wiki/4%2B4%2B4_E%C4%9Fitim_Sistemi#cite_note-meb.gov.tr-3.
- Yahşi, Ö., & Kırkıç, K. A. (2020) PISA ve TIMMS uygulamalarının okullara olan etkisinin okul yönetici görüşlerine göre incelenmesi: İzmir örneği. *Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama*, 11(22), 323-347.

Makale Bilgi Formu

Yazarın Katkıları	Makale iki yazarlıdır.
Çıkar Çatışması Bildirimi	Yazar tarafından potansiyel çıkar çatışması bildirilmemiştir.
Destek/Destekleyen Kuruluşlar	Bu araştırma için herhangi bir kamu kuruluşundan, özel veya kar amacı gütmeyen sektörlerden hibe alınmamıştır.
Etik Onay ve Katılımcı Rızası	“TÜİK verileri üzerinden Siirt ilinde 6 yaş ve üzeri erkek ve kadınlarda eğitim durumu performansı ve analizi” başlıklı çalışma etik kurul onayı gerektirmemektedir. Yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmadığı yazar tarafından beyan edilmiştir.
